

Ali ELSHANI

NGJARJET E MARSIT DHE PRILLIT TË VITIT 1981 NË KOSOVË JANË HISTORIKE

Sot, 40 vite pas ngjarjeve të vitit '81, kemi rastin të flasim për ngjarjet që hoqën shumë dilema jo vetëm për popullin shqiptar që jetonte në Jugosllavi por edhe për mbarë botën përparimtare demokratike të kohës.

Sa për ilustrim të kohës do t'i përmend 2 a 3 raste për ta faktuar temën. Për herë të parë në jetën time me parulla anti titiste dhe anti jugosllave isha ballafaquar në pranverën e vitit 1979 si nxënës i gjimnazit në Prizren. Gjatë udhëtimit për në shkollë, kishim hasur në parulla të shkruara «Poshtë Tito-poshtë Jugosllavia».

Kishte filluar të flitej e përflitej se parullat ishin shkruar nga shqiptarët apo nga serbët. Kishte filluar të flitej se në burgjet e Jugosllavisë titiste, kishte plot shqiptarë të dënuar se ata po e kundërshtonin Jugosllavinë. Flitej se në ato burgje është një «Adem Demaçi» i dënuar 3 herë pikërisht për këtë qëllim. Flitej se Adem Demaçin e kishte dënuar kryetari i Gjykatës së Qarkut në Prizren Durmish Koqinaj, i cili ishte lajmëruar vullnetarisht për ta kryesuar atë gjykim. Se a kishte të drejtë Adem Demaçi apo Durmish Koqinaj, ende flitej.

Jugosllavia titiste me regjimin e saj ushtarako propagandistik, kishte filluar të depërtonte në kokat edhe të disa shqiptarëve se «vetëm ky regjim është mirëqenia dhe ardhmëria e shqiptarëve në Jugosllavi». Ndaj Shqipërisë mëmë zhvillohej një politikë e tillë se «Shqipëria ekziston por ju jeni mirë këtu dhe nuk duhet të mendoni për Shqipërinë».

Ngjarjet e vitit 1981 nuk më gjetën në Kosovë, isha në shërbim ushtarak të Jugosllavisë së atëhershme, papritur në mëngjesin e një dite prilli, komanda e kazermës ushtarake në Zagreb i mbloodhi të gjithë ushtarët kinse për të na edukuar politikisht se në Kosovë, po ndodhin veprime kundër Jugosllavisë pa u përmendur dhuna dhe terrori që ishte ushtruar ndaj Rinisë Studentore Shqiptare.

Në marsin e vitit 1982, kur organizohej përvjetori i demonstratave i vitit 1981 isha edhe unë pjesëmarrës i atyre demonstratave. U binda se Marsi dhe prilli i vitit 1981 i paska hequr dilemat dhe se në Kosovë tanimë mbizotëron bindja.

Me ngjarjet e vitit '81 u bindem se ato parulla ishin të shkruar fatmirësisht nga shqiptarët e jo nga serbët. U bindem se Adem Demaçi kishte të drejtë e jo Durmish Koqinaj. U bindem se duhet të mendojmë shumë për Shqipërinë dhe të bëjmë çdo gjë që të jemi me Shqipërinë. Derisa jetonim me hamendje, politika shtypëse e regji- mit jugosllav nuk e shikonte me aq rrezikshmëri faktorin shqiptar.

Kur regjimi jugosllav e kuptoi se tanimë nuk kemi të bëjmë me hamendje por me bindje, filloi me zbatimin e masave më të përgjakshme që me çdo kusht të thyhej bindja.

Të nderuar pjesëmarrës të këtij tubimi, më lejoni që unë bashkë me ju të gjithë, që vitin 1981 ta quajmë gjithë herë viti i «Kthesës së madhe». Mendoj që nga viti i kthesës së madhe, kombi shqiptar e mori fatin në duart e veta edhe pse i vetëdijshëm se do të kalonte një rrugë shumë të vështirë.

Bindjen tonë se tani fatin e kemi në duart tona e dëshmoi viti 1989, me grevat e minatorëve të Trepçës dhe daljen në rrugë e gjithë popullit të Kosovës për ta kundërshtuar regjimin gjakatar të Millosheviqit që po e përgjakte Kosovën në çdo cep. Edhe pas shumë arrestimeve torturave mizore dhe përgjakjes së rrugëve të Kosovës, ne nuk u hamendëm më, por, vazhduam me bindjen se liria duhet fituar.

Fillimi i dekadës së fundit të shekullit 20 kishte sjellë ndryshime të mëdha në gjithë globin që edhe për më mendjehollët nuk ishin të pritura. Sistemi i botës së «Lindjes» po i numëronte ditët e fundit. Jugosllavisë serbo-titiste veç po i shembeshin themelet. U

krijua një serbo-jugosllavi e cila gjatë tërë dekadës do të sjellë vetëm krime e gjenocid.

Klasa politike shqiptare në këtë fillim dekade fatkeqësisht kishte filluar të kalonte sërish në hamendje. Tentativën e lëvizjes së serish- me në hamendje e kishte vërejtur menjëherë intelektualit dhe atdhe- tari Ukshin Hoti i cili me tërë qenien e tij deri në sakrificë luftoi kundër hamendjes dhe mbrojti bindjen e krijuar.

Pa krijimin e bindjes se «Liria duhet fituar» nuk do të krijoheshin as Ushtria Çlirimtare e Kosovës, e udhëhequr nga Komandanti legjendar, Adem Jashari dhe drejtorja politike e saj. Nuk do ta kishim as çiftin legjendar të kombit Xhevë e Fehmi Lladrovci i cili botërisht në një intervistë të rrjetit të informimit BBC deklaroi: «Vdekja për lirinë e Kosovës do të ishte fati më i madh i jetës time».

Sikur Xheva e Fehmiu mendoi edhe Ushtria Çlirimtare e Kosovës, e cila i dha vulën e kohës se më kurrë nuk do të kemi hamendje. Me respektimin e Adem Demaçit, Ukshin Hotit, Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës dhe të gjithë atyre që kontribuan për lirinë e Kosovës, padyshim se e respektojmë edhe Shqipërinë.

